

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
19 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Педагогічна психологія

Галузь знань С “Соціальні науки, журналістика та інформація”
Спеціальність С4 “Психологія”
Освітня програма «Психологія» (ОС «Бакалавр»)
Факультет: гуманітарно-педагогічний
Розробник: кандидат психологічних наук,
старший викладач кафедри психології Анна ХИЖНЯК,
Викладач: кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології Тетяна ЦИГАНЧУК

Київ – 2026 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Педагогічна психологія»

Дисципліна “Педагогічна психологія” одна з базових дисциплін серед обов’язкових навчальних дисциплін ОП “Психологія”. Педагогічна психологія вивчає закономірності психічної діяльності людини в процесі навчання та виховання. Курс поєднує психологічну теорію з практикою викладання. Він допомагає зрозуміти, як люди сприймають, обробляють та зберігають нові знання.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступень		
Освітній ступінь	<i>(бакалавр)</i>	
Спеціальність	<i>С4 Психологія</i>	
Освітня програма	<i>Психологія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	- <small>(назва)</small>	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	2	2,3
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	45 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	138 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	5 год.	- год.

1. **Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни**

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є формування у майбутніх психологів уявлення про психологічні механізми розвитку особистості під дією цілеспрямованих педагогічних впливів.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: вступ до спеціальності; історія психології; загальна психологія; вікова психологія; соціальна психологія.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики;

ЗК4 Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному;

ЗК5 Здатність бути критичним і самокритичним, критично сприймати інформацію, оцінювати хід та результати власної професійної діяльності;

ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо підбору методу дослідження того чи іншого психічного явища;

ЗК7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній сфері;

ЗК8 Навички міжособистісної взаємодії як у повсякденному, так і професійному житті;

ЗК9 Здатність працювати в команді, уміння організувати роботу команди;

ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК12 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом педагогічної психології;

СК2 Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ;

СК3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків людини на різних вікових етапах її розвитку, а також різних груп (у тому числі в контексті організації заходів раннього втручання);

СК4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел, у тому числі іншомовних;

СК9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу щодо природи та функціонування психічних процесів, властивостей і станів особистості;

СК10 Здатність дотримуватися норм професійної етики ;

СК11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища;

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ;

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;

ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;

ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості;

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;

ПРН16. Знати та розуміти етичні принципи професійної діяльності психолога;

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження та підтримання здоров'я – власного й оточення.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л.	пр.	лаб	інд.	ср.		л.	пр.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Навчання й учіння як об'єкт педагогічної психології												
Тема 1. Вступ до педагогічної психології.	14	2	4			8	14	2				12
Тема 2. Теоретичні основи педагогічної психології.	20	4	6			10	20	2				18
Тема 3. Психологія учіння	20	4	6			10	20	2	2			16
Тема 4. Психологія навчання	20	4	5			10	20		2			18
Разом за змістовим модулем 1	74	14	21			38	74	6	4			64
Змістовий модуль 2. Психологія виховання та діяльності суб'єкта виховного процесу												
Тема 1. Психологія виховання	20	4	6			10	20		2			18
Тема 2. Педагогічне управління психічним та особистісним розвитком учня	18	4	6			8	18					18

Тема 3. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	18	4	6			9	18					18
Тема 4. Педагогічна психологія аномальних та екстремальних випадків	20	4	6			10	20					20
Разом за змістовим модулем 2	76	16	24			37	76		2			74
Усього годин	150	30	45			75	150	6	6			138

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до педагогічної психології.	2
2	Теоретичні основи педагогічної психології.	4
3	Психологія учіння	4
4	Психологія навчання	4
5	Психологія виховання	4
6	Педагогічне управління психічним та особистісним розвитком учня	4
7	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	4
8	Педагогічна психологія аномальних та екстремальних випадків	4

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи дослідження психологічних особливостей учіння, навчання, виховання	2
2	Аналіз історії розвитку педагогічної психології (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2
3	Аналіз першоджерел з педагогічної психології (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2
4	Аналіз актуальних питань психології учіння	2
5	Психологічний аналіз уміння самостійно вчитися та шляхи його розвитку в учнів	2
6	Аналіз актуальних питань психології навчання	2
7	Аналіз шляхів запровадження індивідуалізації та диференціації навчання	2
8	Аналіз актуальних питань психології виховання (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2
9	Аналіз психологічних основ самовиховання та перевиховання	2

10	Аналіз актуальних питань психології педагогічного управління психічним та особистісним розвитком учня (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2
11	Аналіз сучасних теорій розвитку особистості учня (робота в командах – підготовка та презентація доповідей)	2
12	Аналіз актуальних питань психології педагогічної діяльності та особистості вчителя (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2
13	Аналіз професійно- важливих якостей вчителя (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2
14	Аналіз актуальних питань педагогічної психології аномальних випадків (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2
15	Аналіз актуальних питань педагогічної психології екстремальних випадків (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Які основні завдання покликана вирішувати сучасна педагогічна психологія?	8
2	Яке місце посідає педагогічна психологія в системі наук?	10
3	Розкрийте психологічну структуру процесу учіння.	10
4	Ваша думка стосовно того, що є первинним у процесі розвитку особистості.	10
5	Дайте загальну характеристику позиції особистості як психологічного об'єкта виховання.	8
6	Схарактеризуйте зміст поняття “професійна компетентність педагога”.	9
7	Які ви знаєте функції, компоненти і рівні педагогічної діяльності?	5
8	Дайте характеристику чотирьох індивідуальних стилів, які характеризують сучасного вчителя.	5

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт, завдань самостійної роботи;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- лекція (усний виклад великого за обсягом та логічною побудовою навчального матеріалу, займає основну частину часу відповідних занять),
- пояснення (основних термінів, феноменів, причинно-наслідкових зв'язків під час практичних занять),
- розповідь (опис життєвих випадків, що ілюструють пояснювані явища та феномени),
- бесіда (репродуктивна – на початку кожного семінарського заняття, катехізісна – наприкінці лекційних та семінарських занять, евристична – на початку лекційних та семінарських занять),
- робота з підручниками, навчальними посібниками, науковими статтями (аналіз теоретичного матеріалу під час виконання завдань самостійної роботи з подальшим формулюванням висновків, побудовою таблиць та схем).
- вправи (розв'язування задач на застосування набутих знань, тренування у застосуванні знань закономірностей психіки, виконання творчих завдань, що наближаються до реальних професійних ситуацій під час практичних занять),
- контрольні роботи (виконання завдань, що перевіряють розуміння навчального матеріалу),
- проекти, командні завдання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного “Положення про екзамени та заліки у НУБіП України”.

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Навчання й учіння як об'єкт педагогічної психології		
Лекція 1. Вступ до педагогічної психології.	Розуміння предметної сфери педагогічної психології. Формування базового теоретичного фундаменту, розуміння, що саме вивчає наука, якими інструментами користується та навіщо вона потрібна педагогу.	-
Практична робота 1. Методи дослідження психологічних особливостей учіння, навчання, виховання		5
Практична робота 2. Аналіз історії розвитку педагогічної психології (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)		5
Самостійна робота 1. Які основні завдання покликана вирішувати сучасна педагогічна психологія?		10

Лекція 2. Теоретичні основи педагогічної психології.		-
Практична робота 3. Аналіз першоджерел з педагогічної психології (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	Засвоєння головних психологічних теорій, які пояснюють, як саме людина вчиться, розвивається та змінює поведінку під впливом навчання.	5
Самостійна робота 2. Яке місце посідає педагогічна психологія в системі наук?		10
Лекція 3. Психологія учіння		-
Практична робота 4. Аналіз актуальних питань психології учіння	Розуміння внутрішніх психічних процесів, механізмів та закономірностей, за якими людина засвоює знання, вміння та навички.	5
Практична робота 5. Психологічний аналіз уміння самостійно вчитися та шляхи його розвитку в учнів		5
Самостійна робота 3. Розкрийте психологічну структуру процесу учіння.		10
Лекція 4. Психологія навчання		-
Практична робота 6. Аналіз актуальних питань психології навчання	Розуміння психологічних закономірностей передачі знань, формування наукових понять та управління освітнім процесом.	5
Практична робота 7. Аналіз шляхів запровадження індивідуалізації та диференціації навчання		5
Самостійна робота 4. Ваша думка стосовно того, що є первинним у процесі розвитку особистості.		5
Модульна контрольна робота 1.	Узагальнення набутих знань та умінь.	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психологія виховання та діяльності суб'єкта виховного процесу		
Лекція 1. Психологія виховання		-
Практична робота 1. Аналіз актуальних питань психології виховання (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)	Розуміння психологічних механізмів формування цінностей, моральних переконань, характеру та соціальної поведінки учня.	5
Практична робота 2. Аналіз психологічних основ самовиховання та перевиховання		5
Самостійна робота 1. Дайте загальну характеристику позиції особистості як психологічного суб'єкта виховання.		5

Лекція 2. Педагогічне управління психічним та особистісним розвитком учня	Об'єднання знань про навчання та виховання в єдину систему цілеспрямованого супроводу дитини. Розуміння того, як педагог може виступати менеджером (фасилітатором) розвитку, створюючи умови для самоактуалізації учня.	-
Практична робота 3. Аналіз актуальних питань психології педагогічного управління психічним та особистісним розвитком учня (робота у командах – підготовка та презентація доповідей)		5
Практична робота 4. Аналіз сучасних теорій розвитку особистості учня		5
Самостійна робота 2. Схарактеризуйте зміст поняття “професійна компетентність педагога”.		5
Лекція 3. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	Розуміння структури професійної діяльності викладача, вимог до його особистості, а також закономірностей його професійного вигорання та розвитку.	-
Практична робота 5. Аналіз актуальних питань психології педагогічної діяльності та особистості вчителя		5
Практична робота 6. Аналіз професійно-важливих якостей вчителя		5
Самостійна робота 3. Які ви знаєте функції, компоненти і рівні педагогічної діяльності?		10
Лекція 4. Педагогічна психологія аномальних та екстремальних випадків	Підготовка педагога до роботи в кризових, нестандартних та психотравмуючих умовах. Формування психологічної готовності та чіткого алгоритму дій під час роботи з дітьми, які пережили травматичний досвід, а також у випадках гострих кризових ситуацій в освітньому просторі.	-
Практична робота 7. Аналіз актуальних питань педагогічної психології аномальних випадків		5
Практична робота 8. Аналіз актуальних питань педагогічної психології екстремальних випадків		5
Самостійна робота 4. Дайте характеристику чотирьох індивідуальних стилів, які характеризують сучасного вчителя.		10
Модульна контрольна робота 1.	Узагальнення набутих знань та умінь.	30
Всього за модулем 2		100
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови погодження з деканатом.</p> <p>Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами.</p> <p>Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.</p>
Політика щодо академічної доброчесності	<p>Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654).</p> <p>Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.</p>
Політика щодо відвідування	<p>Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформувати систему знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).</p>

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. - електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=3636>)

10. Рекомендована література

Основна:

1. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том 1. Чернівці: Букрек, 2015. – 840 с.
2. Бех І. Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том 2. Чернівці: Букрек, 2015. – 640 с.
3. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навч. посіб. [2-ге вид., випр. і доп.]. К.: Каравела, 2012. 264 с.
4. Савчин М. В. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2007. 422 с.
5. Сергеєнкова О. П. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 168 с.

Допоміжна:

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. К.: Академія, 2006. 256 с.
2. Гетьман Т. О., Кричківська Т. Д. Проблеми педагогічної психології: хрестоматія. К.:КНТ, 2017, 381 с.
3. Поліщук В. Психологія педаагогічного повсякдення: реальність і міфи. Суми: Університетська книга, 2019. 152 с.
4. Турищева Л., Дорожко І., Малихіна О. Насильство. Булінг. Проблема у запитаннях та відповідях. Харків: Основа, 2019. 144 с.
5. Шевців З. М. Основи соціально-педагогічної діяльності: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2017. 246 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Seifert K. & Sutton R. Educational psychology [Second Edition]. URL: <http://home.cc.umanitoba.ca/~seifert/EdPsy2009.pdf> (Дата звернення: 30.05.2022 р.)
2. Степанов О. «Педагогічна психологія» Академвидав. URL: <https://academia-pc.com.ua/product/271> (Дата звернення: 30.05.2022 р.)
3. Педагогічна психологія, як наукова дисципліна. URL: https://stud.com.ua/88900/pedagogika/pedagogichna_psihologiya_naukova_distsiplina (Дата звернення: 12.06.2022 р.)
4. Педагогічна психологія, дошкільний вік. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/27941/1/I_Melnyk_PP_posibnuk_2013.pdf

(Дата звернення: 12.06.2022 р.)

5. Педагогічна психологія як наука. Етапи розвитку. URL:
<https://studfile.net/preview/5512010/> (Дата звернення: 11.06.2022 р.)
6. Психологія педагогічної діяльності, та психологія вчителя. URL:
<https://ru.osvita.ua/school/method/psychology/1755/> (Дата звернення:
23.05.2022 р.)